Prima instanţă: Judecătoria Ungheni (jud. Lilia Potînga)
Dosarul nr. 2a-2119 /24
2-23144883-02-2a-23052024

D E C I Z I E

27 iunie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componenţa sa:
Preşedintele completului, judecătorul Anton Marina
Judecătorii Cașcaval Andrei
Cojocaru Olga
Grefierul Șpac Iulius

examinând în ședință publică, cererea de apel declarată de *****, reprezentat de avocatul Gandrabur Valeriu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de *****, reprezentat de avocatul Gandrabur Valeriu împotriva Ministerului Justiției al RM și agentul constatator în cadrul IP Nisporeni, Marian Sergiu, privind încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni din 29 martie 2024, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

Pretenţiile reclamantului.

La 11 octombrie 2023 ***** a depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Marian Sergiu privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că, agentul constatator Marian Sergiu a întocmit un șir de procese-verbale în privința lui *****, care au fost contestate de ultimul și care au fost recunoscute nule.

A reiterat reclamantul că prin procesul verbal cu privire la contravenție nr. ***** și a Deciziei de sancționare din 21octombrie 2021, ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 235 alin.(l) Cod Contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 10 u.c., ceia ce constituie 500 lei și 3 puncte de penalizare.

Ulterior, prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 07 aprilie 2022 a fost recunoscut nul și procesul contravențional în privința lui ***** a fost încetat, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2022, recursul depus de Marian Sergiu la Curtea de Apel a fost respins, hotărârea fiind menținută, astfel ultima devenind executorie și irevocabilă.

Totodată a menționat că la data de 20 iulie 2023 de către Judecătoria Ungheni a fost admisă contestația depusă de reclamant/contravenient ***** și s-a declarat nul procesul verbal cu privire la contravenție seria ***** din 10 decembrie 2021, încheiat de același agent constatator Marian Sergiu, în privința lui *****, pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 197 alin. (l) Cod contravențional și deciziei de sancționare contravențională cu amendă în

mărime de 200 u.c. și cu patru puncte de penalizare, cu încetarea procesului contravențional. Hotărârea dată a devenit irevocabilă, definitivă și executorie prin neatacare în ordine de recurs la Curtea de Apel Chișinău.

A relatat că, prin întocmirea procesului-verbal arătat supra, reclamantului/contravenient de către agentul constatator i-au fost ridicate plăcuțele de înmatriculare de la autoturismul pe care îl conducea ***** de model Nisan Almera cu nr. de înmatriculare RNK 430, pe termen de 6 luni, astfel ultimul a fost în imposibilitate să exploateze în mod legal autoturismul pe care îl deținea cu drept de proprietate, iar în modul acesta a fost supus la unele cheltuieli suplimentare pentru activitățile cotidiene (împrumutul autoturismelor de la alte persoane, deplasarea cu taxiul, transportul public, cât și alte cheltuieli).

A mai indicat că a fost pus în situația să angajeze un avocat pentru a fi reprezentat în examinarea cauzelor contravenționale, cât și pentru perfectarea documentelor și reprezentarea lui în prezenta cauză.

Consideră că, prejudiciul dat urmează să fie reparat de Organul Inspectoratul de Poliție, unde activează Marian Sergiu, de Ministerul Justiției ca pârât împuternicit prin legea specială menționată supra, cât și personal de agentul constatator Marian Sergiu vinovat de fărădelegile admise personal la întocmirea proceselor verbale recunoscute de instanță nule, iar prejudiciul și celelalte cheltuieli pe care a fost obligat să le suporte reclamantul, în legătură cu acțiunile ilicite ale primului, urmează să fie încasate în mod solidar.

Susține că, prejudiciul material și cel moral pot surveni, într-o mărime mai mare sau mai mică, în urma aplicării amenzii contravenționale, iar la rândul său, art. 6 lit. a) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 prevede că dreptul la repararea prejudiciului apare în cazul a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare.

Afirmă că, există o hotărâre de judecată devenită irevocabilă prin neatacare și două acte legislative care protejează contra acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, garantând repararea prejudiciului material și a celui moral.

Astfel, consideră că responsabili de recuperarea prejudiciului material cât și moral se fac atât Ministerul Justiției organ responsabil prin lege, cât și agentul constatator în persoana Marian Sergiu, prin acțiunile sale ilicite.

Opinează că, urmează de încasat în mod solidar de la pârâții prejudiciul cauzat prin încasarea în beneficiul lui ***** din contul statului reprezentat de Ministerul Justiției și din contul lui Marian Sergiu-agentul constatator vinovat personal de acțiunile ilicite, prejudiciul material în mărime de 1457,40 lei, suma de 9906,87 lei achitată pentru combustibilul folosit pentru autoturismele luate în folosință în perioada când au fost ridicate plăcuțele de înmatriculare, 3500,00lei pentru acordarea serviciilor juridice la intentarea și reprezentarea lui ***** la examinarea cauzei contravenționale cu privire la contravenție ***** și a Deciziei de sancționare din 21.10.2021, prin care ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.235 alin.(l) Cod Contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 10 (zece) u.c., ceia ce constituie 500 lei și 3 puncte de penalizare, care prin Hotărârea Judecătoriei Ungheni din 07.04.2022 a fost recunoscut nul, 4500,00 lei pentru reprezentarea reclamantului și acordare serviciilor juridice de avocatul Gandrabur Valeriu pentru 3 procesul verbal cu privire la contravenție seria ***** din 10 decembrie 2021, încheiat de același agent constatator Marian Sergiu, în privința lui *****, pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 197 alin.(l) Cod contravențional și deciziei de sancționare contravențională cu amendă în mărime de 200 u.c. și cu 4 puncte de penalizare, recunoscut nul, cât și încasarea a sumei de 15000,00 lei ce constituie paguba morală.

Prejudiciul moral în cazul din speță sunt totalitatea suferințelor psihice (morale) pe care le-a suportat reclamantul în urma acțiunilor ilicite săvârșite de agentul constatator, prejudiciile morale ce decurg din atingerea cinstei, onoarei, reputației, demnității, prestigiului persoanei.

Mai afirmă că, starea psihologică a reclamantului pe parcurs degenerează spre depresie, iar conștientizarea faptului că ulterior pe parcursul unei perioade de timp prin învinuirea adusă nefondat el va fi umilit în fața opiniei publice, în fața rudelor și sătenilor, ceea ce î-i provoacă suferințe psihice cumplite, care va lăsa amprenta asupra personalității reclamantului. Prejudiciul moral este permanent, iar vătămările permanente sunt resimțite de persoana prejudiciată.

A solicitat încasarea solidară din contul pârâților în beneficiul lui *****, a pagubei materiale în mărime de 27164,27 lei și a pagubei morale în mărime de 15000,00 lei.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni (sediul Central) din 29 martie 2024, s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva Ministerului Justiției al RM și agentului constatator din cadrul IP Nisporeni Marian Sergiu privind încasarea în mod solidar a prejudiciului material în mărime de 1457,40 lei, a sumei de 9906,87 lei cu titlu de cheltuieli pentru combustibil, a sumei de 3500,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică la reprezentarea în cauza contravențională cu privire la contravenție ***** și a Deciziei de sancționare din 21.10.2021, a sumei de 4500,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică la reprezentarea în cauza contravențională cu privire la contravenție seria ***** din 10.12.2021, a sumei de 7800,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică la examinarea prezentei cauze și prejudiciului moral în mărime de 15000,00 lei.

Solicitarea apelantului.

La data de 05 aprilie 2024, avocatul Gandrabur Valeriu acționând în interesele lui ***** a depus cerere de apel nemotivată, solicitând casarea hotărârii judecătoriei Ungheni (sediul Central) din 29 martie 2024, cu emiterea unei noi decizii privind admiterea cererii de chemare în judecată.

Respectarea termenului de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Ungheni (sediul Central) a fost pronunțat la 29 martie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 05 aprilie 2024, Colegiul civil constată că apelul a fost declarat în termenul legal.

Argumentele părților.

Prin cererea de apel motivată a solicitat casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi decizii privind admiterea integrală a acțiunii depuse.

A menționat că hotărârea emisă urmează a fi casată, ca ilegală, neîntemeiată și nefondată.

A reiterat apelantul circumstanțele invocate în cererea de chemare în judecată și a reliefat că în legătură cu cele enunțate şi potrivit legislației în vigoare enunțate supra, instanța de judecată urmează să examineze cauza din speță și să încaseze din contul agentului constatator vinovat de întocmirea proceselor verbale cu privire la contravenție ***** și a Deciziei de

sancționare din 21 octombrie 2021, prin care ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.235 alin.(l) Cod Contravențional şi sancționat și amendă în mărime de 10 (zece) u.c., ceia ce constituie 500(cinci sute) lei şi 3 (trei puncte de penalizare care prin hotărârea judecătoriei Ungheni din 07 aprilie 2022 procesul -verbal dat a fost recunoscut nul, iar procesul contravențional în privința primului a fost încetat, cât şi procesul verbal cu privire la contravenție seria ***** din 10 decembrie 2021, încheiat de același agent constatator Marian Sergiu, în privința lui *****, pentru comiterea contravenție prevăzute de art. 197 alin.(l) Cod contravențional şi deciziei de sancționare contravențională ei amendă în mărime de 200 u.c. şi cu patru puncte de penalizare, care a fost recunoscut nul, toate prejudiciile şi cheltuielile la care a fost supus reclamantul, inclusiv şi pentru serviciile juridici legate cu aceste cazuri.

Susține apelantul că, prejudiciul moral în cazul din speță sunt totalitatea suferințelor psihice (morale) pe care le-a suportat în urma acțiunilor ilicite săvârșite de agentul constatator, prejudiciile morale ce decurg din atingerea cinstei, onoarei, reputației, demnității, prestigiului persoanei. Starea psihologică a reclamantului/apelant pe parcurs degenerează spre depresie iar conștientizarea faptului că ulterior pe parcursul unei perioade de timp prin învinuirea adusă nefondat el va fi umilit în fața opiniei publice, în fața rudelor şi sătenilor, ceea ce î-i provoacă suferințe psihice cumplite, care va lăsa amprenta asupra personalității reclamantului. Prejudiciul moral este permanent, iar vătămările permanente sunt resimțite de persoana prejudiciată.

A solicitat admiterea cererii de apel.

La data de 20 iunie 2024 prin intermediul Direcției de Informare și Documentare a Curții de Apel Cgișinău, intimatul Sergiu Marin a prezentat referință prin care a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

A invocat că hotărârea instanței de fond este legală și întemeiată, astfel fondul a dat o apreciere corectă la examinarea cauzei în special calitatea sa procesuală în cadrul procesului penal.

Poziția părților în cadrul ședinței de judecată:

Reprezentantul intimatului Ministerului Justiției prin procură – Nigai Nicolae, în cadrul ședinței de judecată a solicitat respingerea cererii de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond ca legală și întemeiată.

Intimatul Marian Sergiu în cadrul ședinței de judecată a solicitat respingerea cererii de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond.

Apelantul ***** și reprezentantul apelantului, avocatul Gandrabur Valeriu nu s-au prezentat în ședința de judecată și nu au înaintat cereri de amânare sau de examinare în lipsă, deși procedura de citare legală a fost respectată.

În acest context, Colegiul civil consideră posibilă examinarea cauzei în fond în lipsa părților neprezente, or, potrivit dispozițiilor art. 379 alin. (1) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședință de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanței de apel.

Audiind participanții la proces şi examinând argumentele expuse în cererea de apel, în raport cu materialul probator al cauzei, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ conchide că, cererea de apel urmează a fi respinsă şi menținută hotărârea instanței de fond, din următoarele considerente ce succed.

Conform art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

În accepțiunea art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

În corespundere cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În baza art. 121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 Cod de procedură civilă prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

În acord cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Norma cuprinsă la art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă stabileşte că, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Iar norma consacrată la art. 239 Cod de procedură civilă reglementează că, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei şi care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.

Din conținutul celor relatate Colegiul reţine că, sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul reliefează că, instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale

care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Sursele de Soft Low - Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, stabileşte că o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Instanţa de apel menţionează că, art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În opinia Colegiului, prima instanță a ţinut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre bazată pe materialul probator administrat şi legislația în vigoare.

Colegiul constată că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.

În cadrul examinării cauzei în instanța de apel s-a stabilit că, prin procesul verbal din 21 octombrie 2021 cu privire la contravenție ***** și a Deciziei de sancționare, ***** a fost atras la răspundere contravențională și sancționat conform art.235 alin.(l) Cod Contravențional cu amendă în mărime de 10 u.c., și 3 puncte de penalizare.

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 07 aprilie 2022 s-a admis contestația depusă de ***** s-a anulat decizia agentului constatator Sergiu Marian din 21 octombrie 2021 privind sancționarea lui ***** în baza art.235 alin. (l) Cod Contravențional și s-a dispus încetarea procesului contravențional din motiv că nu există faptul contravenției.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2022, recursul declarat de agentul constatator Marian Sergiu a fost respins, ca nefondat, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Ungheni din 07 aprilie 2022.

Prin procesul -verbal din 10 decembrie 2021 cu privire la contravenție seria ***** și a Deciziei de sancționare, ***** a fost atras la răspundere contravențională și sancționat conform art.197 alin. (l) Cod Contravențional cu amendă în mărime de 200 u.c., și 4 puncte de penalizare.

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 20 iulie 2023 s-a admis contestația depusă de ***** s-a declarat nul procesul verbal cu privire la contravenție întocmit de agentul constatator Sergiu Marian și decizia de sancționare din 10 decembrie 2021 privind sancționarea lui ***** în baza art. 197 alin. (l) Cod Contravențional cu încetarea procesului contravențional.

Prin cererea de chemare în judecată, ***** a solicitat încasarea în mod solidar din contul Ministerului Justiției al RM și agentului constatator din cadrul IP Nisporeni Marian Sergiu a prejudiciului material în mărime de 1457,40 lei, a sumei de 9906,87 lei cu titlu de cheltuieli pentru combustibil, a sumei de 3500,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică la reprezentarea în cauza contravențională cu privire la contravenție ***** și a Deciziei de

sancționare din 21.10.2021, a sumei de 4500,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică la reprezentarea în cauza contravențională cu privire la contravenție seria ***** din 10.12.2021, a sumei de 7800,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică la examinarea prezentei cauze și prejudiciului moral în mărime de 15000,00 lei.

Prin hotărârea contestată, cererea de chemare în judecată declarată de ***** a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Pentru a dispune astfel, instanța de fond a stabilit că reclamantul ***** a înaintat cerere de chemare în judecată către pârâți necorespunzători, or, prin efectul legii nu pot fi subiecți în raportul obligațional de răspundere civilă.

Conform art. 15 alin. (1) din Codul civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Conform art. 53 alin. (2) din Constituţie prevede că, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârşite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanţele judecătoreşti.

Modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești se reglementează și prin Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecătorești.

Conform art.1 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 stipulează că, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti.

Conform art.2 alin. (1) din aceeași Lege, prin acţiuni ilicite se înţelege, acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).

Prevederile art.6 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr.1545- XIII din 25 februarie 1998 descriu că, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare; scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; adoptării de către instanţa judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravenţional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; adoptării, de către judecătorul de instrucţie, în condiţiile art. 313 alin. (5) din Codul de procedură penală, în privinţa persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulităţii actelor sau acţiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigaţii.

Art. 7 al aceleiași legi, stabilește că în cazurile menţionate la art. 3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: a) salariul şi alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existență, de care a fost privată în urma acţiunilor ilicite; b) pensia sau indemnizația a cărei plată a fost sistată ca urmare a arestului ilegal şi ținerii sub arest;

c) averea (inclusiv depunerile bănești şi dobânzile aferente, obligaţiile împrumuturilor de stat şi câștigurile aferente) confiscată ori trecută în venitul statului de către instanţa judecătorească sau ridicată de organul de urmărire penală, precum şi averea sechestrată; d) amenzile percepute ca urmare a executării sentinţei judiciare şi cheltuielile de judecată suportate de persoana fizică în legătură cu acţiunile ilicite; e) sumele plătite de ea pentru asistenţa juridică; f) cheltuielile pentru tratamentul ei, tratament determinat de aplicarea faţă de aceasta a unor acţiuni ilicite (a maltratării); g) 7 cheltuielile efectuate în legătură cu chemările în organul de urmărire penală, organul procuraturii sau în instanţa judecătorească.

Conform art. 13 alin. (1) din aceiași Lege, repararea prejudiciului specificat la art.7 lit. a), c)-g) şi în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreținut din bugetul local - din contul acestui buget.

Prejudiciul material şi moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe.

Potrivit art.45 alin. (1) și (2) din Codul contravențional, persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenţie îl poate apăra prin acţiune civilă depusă conform legislaţiei procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenţie.

Prezentul alineat se aplică în egală măsură şi în cazul în care, în sensul art.30 alin. (1^1), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenţionale. Soluţionînd cauza contravenţională, autoritatea competentă este în drept, la cererea victimei, să dispună repararea prejudiciului cauzat prin contravenţie în cazul în care nu există divergenţe asupra întinderii lui.

Conform art.383 alin. (1)-(3) din Codul contravențional, cheltuielile de administrare şi de conservare a probelor, de retribuire a apărătorului, alte cheltuieli aferente procesului contravenţional se suportă de contravenient, dacă a fost aplicată o sancţiune contravenţională, în modul stabilit de legislaţie.

Plata cheltuielilor judiciare se efectuează în conformitate cu art. 229 din Codul de procedură penală. Victima, reprezentantul ei, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul (avocatul) au dreptul la repararea prejudiciului şi a cheltuielilor suportate în procesul contravenţional în ordinea procedurii civile, cu excepţia cazurilor cînd nu există divergenţe asupra întinderii acestora. Persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional se repune în dreptul de care a fost privată şi ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărîre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravenţională este înlăturată, cu excepţia cazului de amnistie.

În conformitate cu art. 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Potrivit alin. (3^1) al art. 384 din Codul contravențional indică că, dreptul prevăzut la alin. (2), lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acţiunilor sau al inacţiunilor autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională.

În conformitate cu art.441 alin.(2) din Codul contravențional, încetarea procesului contravențional determină repunerea în drepturi a persoanei în a cărei privinţă a fost pornit. Din sensul normelor de drept citate rezultă indubitabil că persoana în privința căreia a fost pornit procesul contravențional are dreptul la repararea prejudiciilor cauzate de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Nisporeni prin sancționarea ilicită cu amendă contravențională,

însă din contul bugetului instituției care are personalitate juridică și poate fi subiect al raportului obligațional de răspundere pentru prejudiciul cauzat, în condițiile enunțate supra.

În acord cu art. 12 alin. (1) din Legea cu privire la activitatea Poliției şi statutul polițistului nr. 320 din 27 decembrie 2012, Inspectoratul General al Poliției este unitatea centrală de administrare şi control a Poliţiei, cu statut de persoană juridică şi cu competenţă pe tot teritoriul Republicii Moldova.

Prin prisma art. 14 al aceleiași legi, în vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice Poliţiei, prin ordinul ministrului afacerilor interne, la propunerea şefului Inspectoratului General al Poliţiei, se înființează subdiviziuni specializate.

Conform art. 3 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547 din 12 noiembrie 2019, inspectoratul General este persoană juridică cu competență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat și denumirea sa în limba de stat, precum și de cont trezorerial și alte atribute specifice, în modul stabilit.

Conform art. 15-17 din regulament, Inspectoratul are în subordinea sa: 1) subdiviziuni specializate; 2) subdiviziuni teritoriale. În vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice Poliției, la propunerea șefului Inspectoratului, prin ordin al ministrului afacerilor interne, se înființează subdiviziuni specializate, inclusiv subdiviziunea 10 care va avea calitatea de organ de urmărire penală. Subdiviziunile specializate reprezintă entități ale Poliției de competență teritorială generală, cu sau fără personalitate juridică, aflate în subordinea Inspectoratului.

În corespundere cu pct. 7 din Regulamentul cu privire la supravegherea tehnică exercitată de Inspectoratul Naţional de Securitate Publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 415 din 08 aprilie 2003, Inspectoratul Naţional de Securitate Publică îndeplineşte funcţiile de control de stat, dirijare, alte obligaţiuni de serviciu ce ţin de supravegherea tehnică prevăzute în actele normative în vigoare.

Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanței ierarhic inferioare în raport cu criticile formulate în cererea de apel, materialul probator cât și prevederile legale, Colegiul conchide că, soluția instanței de fond privind respingerea cererii de chemare în judecată rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.

Prin urmare, Colegiul civil reiterează că instanța de fond a respins cererea de chemare în judecată reieșind din faptul că reclamantul a adresat cerere de chemare în judecată în privința pârâților necorespunzători.

Colegiul civil atestă că, prin cererea de apel depusă s-a reiterat circumstanțele expuse în cererea de chemare în judecată, iar prin hotărârea instanței de fond s-a expus în privința fiecărui argument invocat.

Astfel, reieșind din faptul că instanța de fond corect a constat circumstanțele cauzei, Colegiul consideră că temeiurile invocate în cererea de apel sunt neîntemeiate și nefondate, astfel urmează a fi respinse.

La caz, se evidențiază că cererea de apel conține argumente care nu sunt plauzibile cauzei, fiind indicate circumstanțe ce nu țin de obiectul cauzei, iar unica critică a hotărârii contestate este faptul că aceasta este neîntemeiată.

Prin urmare, din perspectiva celor expuse, este de observat că hotărârea primei instanțe se circumscrie exigenților art. 239-241 Cod de procedură civilă, în condițiile în care sunt analizate raporturile juridice dintre părți prin prisma susținerilor, apărărilor și probelor din dosar.

Instanța de apel de asemenea reține că, în cadrul Hotărârii CEDO *Van de Hurk vs. Ţările de Jos din 19.04.1994*, Înalta Curte a statuat că motivarea hotărârii nu atestă obligația instanței de a da fiecărui argument un răspuns detaliat.

Concomitent, în cadrul Hotărârii CEDO - *Balani vs. Spania* din 09.12.1994 par.27, întinderea acestei obligații derivând din natura hotărârii şi este determinată de circumstanțele cauzei, instanța urmând să analizeze toate argumentele importante ale cauzei, iar alte argumente pertinente şi importante pentru obiectul prezentei cauze, nu au fost invocate.

În consecință, având în vedere că argumente sau dovezi noi, care au importanță pentru soluționarea cauzei, la declararea cererii de apel nu au fost indicate și nici prezentate, sub aspectul prevederilor legale sus menționate, reieșind din specificul acțiunii, instanța de apel constată că instanța de fond corect a ajuns la concluzia de a respinge a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Față de cele ce preced și având în vedere că hotărârea Judecătoriei Ungheni (sediul Central) din 29 martie 2024, este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către apelant sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge cererea de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) și art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel declarată de *****, reprezentat de avocatul Gandrabur Valeriu.

Se menține hotărârea Judecătoriei Ungheni din 29 martie 2024, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de *****, reprezentat de avocatul Gandrabur Valeriu împotriva Ministerului Justiției al RM și agentul constatator în cadrul IP Nisporeni, Marian Sergiu, privind încasarea prejudiciului material și moral.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiție.

Preşedintele completului,
judecătorul Anton Marina

Judecătorii Cașcaval Andrei

Cojocaru Olga